

TRENDS UPDATE

İç Basın ve Trend Özeti

Pazartesi, Salı, Perşembe ve Cuma
Günleri Yayınlanır

İran ve Rusya'dan Türkiye'ye tepki gelir mi?

Kaynak: Mekke anlaşması

Anlaşma gereği Suudi Arabistan'a saldırı olursa bu saldırı Türkiye'ye de yapılmış sayılacak. Şu sıralar en olası saldırı; İran'dan Suudi Arabistan'a olabilir. Ayrıca Türkiye'nin Ukrayna'ya silah desteği yapma başvurusu da var. Bu gelişmelere bu iki ülkeden tepkiler gelecektir. Türkiye giderek Rusya ve İran karşısındaki bloğa doğru kayıyor ve ticari ve turizm alanında bu ülkelere gelen talepte azalma olabilir. Bu ülkelere 2027 satış bütçesinin yenilenmesi gerekebilir.

Yabancı işçi çalıştırmaya kolaylıklar geldi.

Kaynak: Resmi Gazete

31.12.2027 tarihine kadar imalat sektöründeki işyerlerinde (şube bazında), her 5 Türk vatandaşı için ilave 1 yabancı çalışma izni başvurusu, 5 Türk çalışan şartından muaf olarak değerlendirilecek.

Her yabancı için en az 5 Türk çalışan genel kuralı 50 milyon TL ve üzeri net satış yapan işletmelerde ilk 5 yabancı için aranmayacak.

Mali Yeterlilik Kriteri; yeni kurulan şirketlerde en az 500.000 TL ödenmiş sermaye ve faaliyetteki şirketlerde ise 500.000 TL ödenmiş sermaye veya 8.000.000 TL net satış veya 150.000 ABD Doları ihracat olarak uygulanacak

Yüksek borçlu (Net Borç/FAVÖK oranı yüksek) borsa şirketleri

Kaynak: Alperen Paşa Çıtanak @pasalperen

Örnek olarak Ege Seramik firması için Net Borç/FAVÖK oranı 158. Yani şirket eğer Faiz, Amortisman ve Vergi Öncesi tüm Karını borç ödemeye ayırsa 158 yılda borcunu geri ödeyebiliyor.

Elbette diğer kriterler de önemli. Örnek olarak; şirket uzun vadeli mi kısa vadeli mi borçlanmış, stokları likit mi, nakit akış durumu, borçlanma faiz maliyeti gibi.

Şirket	Net Borç/FAVÖK	Net borç (milyar TL)
1 Ege Seramik (EGSER)	158,3x	2.095.483.022
2 Ensari Sınai Yatırımlar (ENSRI)	120,6x	428.612.324
3 Penguen Gıda (PENGD)	51,8x	940.184.558
4 Manas Enerji (MANAS)	40,0x	775.584.110
5 Kontrolmatik (KONTR)	35,4x	13.048.516.194
6 Naturel Yenilenebilir (NATEN)	34,3x	7.871.391.357
7 Otokar (OTKAR)	32,9x	34.717.849.525
8 Parsan Makina (PARSN)	27,6x	5.365.496.324
9 Akenerji (AKENR)	25,2x	23.382.217.000
10 Biotrend (BIOEN)	19,7x	5.733.857.194
11 Zedur Enerji (ZEDUR)	17,2x	463.827.122
12 Alarko GYO (ALGYO)	16,8x	4.455.887.589
13 Esenboğa Elektrik (ESEN)	16,3x	7.821.048.566
14 İzmir Demir Çelik (IZMDC)	15,9x	23.531.342.288
15 Söktaş (SKTAS)	15,5x	880.412.648
16 Vestel Beyaz Eşya (VESBE)	15,3x	24.337.149.000
17 Kaleseramik (KLSEK)	15,1x	6.711.890.943
18 Pınar Süt (PNSUT)	14,9x	6.022.330.881
19 Margün Enerji (MAGEN)	14,7x	7.810.827.907
20 Sasa Polyester (SASA)	14,5x	137.964.924.000
21 Arena Bilgisayar (ARENA)	13,1x	4.329.171.193
22 Kuzugrup GYO (KZGYO)	13,1x	173.630.035
23 Pasifik Eurasia Lojistik (PASEU)	12,9x	1.149.792.388
24 Barem Ambalaj (BARMA)	12,3x	7.956.917.490
25 Erciyas Çelik Boru (ERCB)	11,2x	5.954.389.325
26 Batisöke Söke Çimento (BSOKE)	10,7x	2.970.556.279
27 Zeray GYO (ZERGY)	10,6x	715.686.242
28 Consus Enerji (CONSE)	9,8x	4.187.775.671
29 Inveo Yatırım Holding (INVEO)	9,8x	4.033.740.937
30 Klimasan Klima (KLMSN)	9,7x	3.585.374.901

Satış primleri dahil son bir yılda ödenen primlerin aylığa isabet eden kısmı da kıdem tazminatına dahil edilecek.

Kaynak: Yargıtay kararı

Yargıtay emsal kararına göre prim alan çalışanların kıdem tazminatı hesabında son 1 yılda alınan primler toplanıp 12 aya bölünecek ve aylık ortalama, kıdem tazminatına esas ücrete eklenecek. Karar satış primi ile çalışan satışta görevli personel gibi primli çalışanların kıdem tazminatını artıracaktır.

Ekonomi Beklenti Endeksi

*Kaynak: Nasıl Bir Ekonomi (NBE)30 Jul 2026Servet Yıldırım
servet.yildirim@nbe.com.tr*

İstanbul Yeminli Mali Müşavirler Odası (İYMMO) ve İstanbul Ticaret Üniversitesi'nin hazırladığı Ekonomi Beklenti Endeksi İstanbul'da yaklaşık 25 bin şirketin mali yapısına ilişkin gözlemlerden süzülen bir endeks bu nedenle sıradan bir beklenti anketi değildir.

- Türkiye ekonomisinin 2026'nın üçüncü çeyreğinde ne hızla büyüyen ne de daralan bir ekonomi

görünümünde olduğunu; kırılğan bir denge üzerinde ilerlediğini gösteriyor.

- Ekonomide güven hâlâ eşiğin altında. Ekonomi sert bir daralma yaşamıyor ama güven de henüz geri dönmüş değil.
- Büyük işletmeler iyimser bölgede kalırken, küçük işletmeler hala eşik değerin altında. Bunun nedeni de malum. Finansmana erişim, maliyetleri yönetebilme ve belirsizliklere dayanma kapasitesi büyük şirketlerde çok daha yüksek.
- Bankacılık-finance, gıda, ticaret, enerji, inşaat ve turizm görece güçlü bir görünüm sergilerken; tekstil, imalat, lojistik, sağlık ve otomotiv sektörlerinde temkinli hava devam ediyor.
- Döviz kuru, enflasyon, artan maliyetler ve finansmana erişim ise bu belirsizliği besleyen temel unsurlar. Dikkat edilirse bunların büyük bölümü şirketlerin kendi kontrol alanının dışında bulunuyor.

BİZE MÜHENDİS DEĞİL, KALIPÇI LAZIM!"

Kaynak: Erkan Ayan erkanayan.net

Plastik sektöründe en büyük sorun artık mühendis eksikliği değil, yetişmiş teknik personel bulamamak.

Türkiye, plastik üretiminde dünyada 6'ncı, Avrupa'da ise 2'nci sırada yer almasına rağmen sektör, üretimde çalışacak nitelikli ara eleman bulmakta zorlanıyor.

Sanayicilerin en çok ihtiyaç duyduğu meslekler:

- Kalıpçılar
- Enjeksiyon operatörleri
- Şişirme üretim personeli
- Ham madde işleme uzmanları

Üstelik sektör temsilcilerine göre bu alanlarda çalışan deneyimli personelin maaşı, birçok mühendisin maaşını geride bırakıyor.

EGEPLASDER Başkanı Şener Gençer, her yıl çok sayıda mühendislik mezununun iş aradığını ancak üretim sahasında çalışacak teknik personel bulamadıklarını belirterek, mesleki eğitimin sanayinin ihtiyaçlarına göre yeniden planlanması gerektiğini vurguladı.

Bir fabrikanın rekabet gücü sadece mühendis sayısı ile ölçülmüyor. İyi bir kalıpcı, bakımcı, kaynakçı veya operatörün yıllar içinde oluşturduğu know-how bazen kitaplardan öğrenilemeyecek kadar değerli. Mesele diploma değil; doğru yetkinliği doğru yerde yetiştirebilmek.

BİR FABRİKAYA GİRDİĞİMDE İLK BAKTIĞIM 10 DETAY

Kaynak: Merter SAVAS

30 yıllık yöneticilik hayatım boyunca farklı ülkelerde, farklı kültürlerde ve farklı sektörlerde yüzlerce üretim tesisini ziyaret etme fırsatı buldum. İlk yıllarımda fabrikaları makinelerine göre değerlendirirdim. Bugün ise çok farklı bakıyorum. Artık bir fabrikanın performansını anlamak için bana uzun sunumlar, onlarca KPI ya da kalın raporlar gerekmiyor. İlk 5 dakikada gördüklerim, çoğu zaman bana fabrikanın hikâyesini anlatıyor.

İşte bir üretim tesisine girdiğimde dikkat ettiğim ilk 10 konu :

1. Temizlik ve düzen: Temizlik yalnızca hijyen değildir; disiplinin ve iş yapma kültürünün ilk göstergesidir.

2. Çalışanların birbirleriyle iletişimi: İnsanların birbirine nasıl davrandığı, şirket kültürünü anlamanın en hızlı yoludur.
3. Yürüyüş yolları ve güvenlik uygulamaları: Düzenli bir üretim alanı, çalışanına değer veren bir yönetimin göstergesidir.
4. Hurda ve bekleyen yarı mamuller: Üretim alanında biriken her gereksiz malzeme, çoğu zaman görünmeyen maliyetlerin habercisidir.
5. Makinelerin genel durumu: Yeni ya da eski olması değil; bakımlı ve düzenli olması önemlidir.
6. Operatörlerin çalışma şekli: Standart bir yöntem mi uygulanıyor, yoksa herkes işi kendi bildiği gibi mi yapıyor?
7. Görsel yönetim ve performans panoları: Sahadaki bilgiler güncel mi? Hedefler görünür mü? Aksiyonlar takip ediliyor mu?
8. Depo disiplini: İyi yönetilen bir depo, güçlü bir planlama kültürünün yansımasıdır.
9. Çalışanların yüz ifadeleri: Bunu hiçbir raporda göremezsiniz. Ancak motive bir ekip ile yalnızca görevini yapan bir ekip arasındaki fark birkaç dakikada hissedilir.
10. Yönetimin sahadaki varlığı: En başarılı yöneticiler, yalnızca toplantı odalarında değil, üretim sahasında da görünür olur.

Yıllar içinde şunu öğrendim: Bir fabrikanın gerçek performansı, sadece üretim rakamlarında değil; günlük alışkanlıklarda gizlidir. Çünkü güçlü sonuçlar, güçlü alışkanlıkların doğal sonucudur.

Çitlekçi halka arzı tartışma yarattı.

Kaynak: Anonim

Şirketin tamamına 13,3 milyar TL değer biçilmiş. Genellikle bu değerleme de her halka açılan şirket gibi yüksek. (En son halka açılma fiyatını yüksek bulduğumuz Saat&Saat firması sürekli değer kaybetmiş idi) Şirket sahipleri güven vermedi. Halka arzdan gelecek paranın beşte biri şirkete girmeyecek. Şirkete giren paranın yarısının günlük işlere harcanacak olması; şirketin günlük operasyonlarını çevirebilme kabiliyetini sorguluyor.

İşletmeler için yapay zekâ, verimlilik ve yeni rekabet düzeni.

Kaynak: Şevket SAYILGAN / Ekonomist, @dunya.com

İşletmeler ne yapmalı?

- Kurumsal dijital dönüşüm stratejisi oluşturulmalı.

- ERP, CRM, MES ve depo yönetim sistemleri tek veri mimarisinde entegre edilmeli.
- Veri kalitesi artırılmalı ve ortak veri sözlüğü oluşturulmalı.
- Süreçler standartlaştırılmalı, gereksiz operasyonlar kaldırılmalı.
- Yapay zekâ uygulamaları küçük pilot projelerle başlatılmalı ve sonuçları ölçülmeli.
- Yönetim panelleri gerçek zamanlı çalışacak şekilde yeniden tasarlanmalı.
- Tahmine dayalı bakım sistemleri üretime entegre edilmeli.
- Görüntü işleme tabanlı kalite kontrol çözümleri kullanılmalı.
- Talep tahmini ve stok optimizasyonu yapay zekâ ile desteklenmeli.
- Satın alma süreçlerinde tedarikçi risk analizi dijitalleştirilmeli.
- Dinamik fiyatlandırma ve müşteri kârlılığı analizleri yaygınlaştırılmalı.
- Muhasebe ve finans süreçlerinde belge işleme, raporlama ve mutabakat işlemleri otomatikleştirilmeli.
- Her yatırım için ölçülebilir performans göstergeleri belirlenmeli.

Yapay zekâ projeleri ancak ölçülebilir hedeflerle yönetildiğinde kalıcı değer üretir.

Ertelemenin bedeli:

Kaynak Longitudinal Study of Procrastination Dianne M Tice, Roy F. Baumeister

Erteleyenlerin başlangıçta kazandığı rahatlık, sonradan ödedikleri ağır bedeli telafi etmeye yetmez; erteleyen kişiler genel olarak daha fazla stres ve fiziksel semptom gösterirler.

Türkiye sanayisizleşiyor

Kaynak: Özgür Orhangazi

İstanbul Sanayi Odası tarafından “Türkiye’yi Bekleyen Tehlike: Erken Sanayisizleşme” gündemli toplantıda **İSO** başkanı “Türkiye’nin sanayileşmesini tamamlayamadan hizmet sektörü ağırlıklı bir ekonomiye dönüşmekte olduğunu” belirtti.

Erken sanayisizleşme kavramı bir süredir iktisat literatüründe yer etmiş bir kavramdır. **İmalat sanayisinin üretim ve istihdam içindeki payı ülkelerin gelir düzeyi**

yükseldikçe önce artar, yüksek gelir düzeylerine ulaşıldığında ise gerilemeye başlar.

Sanayinin ekonomik ağırlığının azalırken hizmetlerin öne çıktığı bu dönüşüm genellikle sanayisizleşme olarak adlandırılmaktadır. Sanayisizleşme kavramı daha çok yüksek gelir düzeyine ulaşmış ülkelerde gözlenir.

İmalat sanayisinin üretim ve istihdam içindeki payının yüksek gelir düzeyine ulaşılmadan gerilemeye başlaması literatürde erken sanayisizleşme olarak tanımlanır.

İmalat sanayisinin GSYH içindeki payı yüzde 14,9'a gerileyerek son dönemin en düşük seviyelerinden birine indi.

TÜRKİYE EKONOMİSİ

Sanayisizleşme sürüyor

İmalat sanayisinin GSYH içindeki payı, 2022 zirvesinden bu yana yaklaşık 9 puan geriledi

Kaynak: TÜİK, GSYH İstatistikleri (2018 Ç1-2026 Ç1, çeyreklik, cari fiyatlarla)

@ozgurorhangazi

TÜİK'in imalat sanayisinin reel üretim hacminin; aynı dönemde kayda değer bir artış göstermediğini görüyoruz. İmalat sanayisi istihdamında da benzer bir eğilim var. 2024'te imalat sanayisinde ortalama 6,28 milyon kişi çalışırken bu sayı 2025'te 6,09 milyona gerilemiş durumda. Özetle son veriler, artık yalnızca istihdam payının değil, imalat sanayisinde çalışanların sayısının da düşmeye başladığını gösteriyor.

